

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Чернігівського
центру ПТО
_____ **Н.О. Потехіна**
наказ від „___” _____ 20__р
№ _____

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № _____
для продавця непродовольчих товарів

1 .Загальні положення.

1.1 .Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2.По даній інструкції продавець інструктується перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж).

Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого та продавця.

1.3.Власник повинен застрахувати продавця від нещасних випадків та професійних захворювань.

В разі пошкодження здоров'я продавця по вині власника, він (продавець) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.4. За невиконання даної інструкції продавець несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.5. До самостійної роботи продавцем непродовольчих товарів допускаються особи, віком не молодше 18 років, які пройшли медичний огляд, вступний інструктаж з охорони праці та інструктаж на робочому місці.

1.6 .Продавець повинен:

1.6.1 .Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.6.2.Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці і відповідальність товаришів по роботі.

1.6.3.Утримувати робоче місце в належному стані; не захаращувати його, проходи і підходи.

1.6.4.Вміти подавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків.

1.6.5.Вміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.

1.6.6 .Користуватись справним обладнанням.

1.7 .Основні небезпечні та шкідливі фактори які діють на продавця.

1.7.1 .Незадовільні метрологічні умови в виробничих приміщеннях.

1.7.2.Недостатнє освітлення робочої зони.

1.7.3.Протяги.

1.7.4.Недостатні або перебільшені швидкість і вологість повітря в робочій зоні.

1.7.5.Ураження електрострумом.

1.8.Продавець забезпечується робочою формою або спецодягом згідно з колективним договором (угодою).

1.9.Товари в складських приміщеннях треба розміщати на стелажах або в штабелях, ширина проходу між якими повинна бути не менше 1 м.

1.10.Товари, що мають підвищену пожежну небезпеку (одеколони, духи, сірники та інше), не повинні зберігатися сумісно з іншими товарами.

Для їх зберігання в магазинах необхідно виділяти спеціальні приміщення (комору).

1.11. Входи, виходи і сходи в магазинах повинні бути окремими для покупця і для обслуговуючого персоналу.

1.12. Східці службового користування повинні бути огорожені поручнями з решітками висотою не менше 0,9 м.

1.13. Забороняється захаращувати проходи і площу підлоги біля робочих місць.

1.14. Ширина проходів в торгових залах між одиницями устаткування, а також між устаткуванням і стінами приміщень повинна бути:

1.14.1. Між стелажми для інвентарних корзин та стіною (прохід для покупців в торговий зал) - 1,7; 1,5 м.

1.14.2. Між прилавками і обладнанням за прилавками - 0,9 м.

1.14.3. Між кабінами контролерів - касирів - 0,6 м.

1.14.4. Між лініями касових кабін розрахункового вузла і стелажми для інвентарних корзин або столами для покупців - 2; 1,6 м.

Менше значення ширини проходу - для магазинів в сільських населених пунктах.

При доставці контейнерів в торговий зал за допомогою підйимально-транспортних засобів відстань між обладнанням допускається збільшувати до 2,3 м.

1.15. При наявності в торгових залах вітрин - необхідно забезпечити зручний доступ до виставлених зрців товарів, можливість протирання шибок і прибирання простору між ними.

1.16. На робочих місцях продавця між прилавком і пристінним обладнанням повинен бути справний дерев'яний настил висотою 50-60 мм від підлоги для запобігання переохолодження ніг.

1.17. На робочих місцях продавця повинні бути встановлені зручні стільці для відпочинку (через кожні 2-3 години роботи стоячи).

Не дозволяється використовувати для цих цілей ящики і інші випадкові предмети.

1.18. Про давці які працюють на технологічному обладнанні повинні пройти навчання по правилам безпечної їх експлуатації та мати відповідне посвідчення. 1.19. Дзеркала які знаходяться в торгівельному залі і примірочних кабінах, повинні бути надійно закріплені.

1.20. Штанги, з яких складаються примірочні, повинні бути міцно закріплені.

1.21. Підставки під праски повинні знаходитись на одному різні із столами і мати з трьох боків бортики.

Столи для прасування швейних виробів повинні бути оббиті сукном чи повстю.

1.22. Граничні норми підймання і переміщення важких речей жінками.

Підймання і переміщення вантажів при чергуванні з іншою роботою (до 2 разів на годину) - 10кг.

Підймання і переміщення вантажів постійно протягом робочої зміни - 7 кг.

Сумарна вага вантажу, який переміщується протягом кожної години робочої зміни, не повинна перевищувати:

- з робочої поверхні - 350 кг;

- з підлоги - 175 кг.

У вагу вантажу, що переміщується, включається вага тари і упаковки.

При переміщенні вантажу на візках або в контейнерах докладене зусилля не повинно перевищувати - 10 кг.

Рівнем робочої поверхні вважається робочий рівень стола, прилавка тощо.

1.23. Зберігати горючі матеріали, відходи, упаковку та контейнери в торгових залах та на шляхах евакуації забороняється.

1.24. Робочі місця продавців повинні оснащатися необхідним обладнанням і інвентарем у відповідності з нормами технічного оснащення торгових об'єктів.

1.25. Робоче місце продавця необхідно розміщувати з урахуванням найбільш

зручного зв'язку з підсобними приміщеннями.

1.26 .Робочий запас товару повинен розміщуватись на прилавку і за продавцем в середній частині пристінного обладнання в радіусі зони максимальної досяжності (на рівні від 0,5 до 0,8 м від підлоги і від 1,5 до 1,65 м по ширині).

1.27. Продавцям по продажу непродовольчих товарів при постійній роботі в неопалених місцях приміщеннях, палатках, кіосках або при розносній (розвізній) торгівлі повинен додатково видаватися безкоштовно теплий спецодяг, спецвзуття (куртка бавовняна на утепленій підкладці, валянки, калоші на валянки).

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1.Одягти форму або спеціальний одяг. Волосся прибрати під головний убір.

2.2.Звільнити робоче місце від тари та інших непотрібних речей, які не використовуються під час роботи.

2.3 .Перевірити достатність освітлення робочої зони.

2.4.Перевір йти наявність, справність та стійкість дерев'яної решітки, стан підлоги, стан повітря робочої зони.

2.5.Розмістити товар, інвентар таким чином, щоб забезпечувалась зручність в роботі, запобігались зайві переходи, рухи.

2.6.Перевірити, щоб обладнання, яке живиться від електромережі мало справне захисне заземлення.

2.7.До початку роботи продавець повинен перевірити своє робоче місце, справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю і пристроїв, при наявності пошкоджень або несправності повідомити керівника робіт.

2.8.Робоче місце повинно утримуватись в чистоті, захаращення робочих місць і проходів не допускається.

3. Вимоги безпеки під час роботи.

3.1.Робоче місце необхідно утримувати в чистоті і порядку, не захаращувати його сторонніми речами; тарою та іншими предметами.

3.2.Під час перебування в місцях навантаження і розвантаження товарів не можна знаходитись на лінії руху транспорту або вантажу.

3.3.Для зняття товару з верхніх полиць необхідно користуватись приставними драбинами, які мають пристосування проти ковзання.

3.4.Нижні кінці тятив переносних драбин і драбин-стрем'янок повинні мати окуття із гострими наконечниками, а при користуванні ними на асфальтових, бетонних і подібних підлогах, повинні бути башмаки з гуми або іншого матеріалу, який не ковзає. При необхідності верхні кінці драбини повинні мати спеціальні крюччя. Зламні драбини застосовувати забороняється.

3.5.Розміри приставної драбини повинні забезпечувати робочому можливість виконувати роботу в положенні стоячи на східцях, що знаходяться на відстані не менше 1 м від верхнього кінця драбини.

3.6.Переносні дерев'яні драбини та розсувні драбини-стрем'янки довжиною більше 3 м повинні мати не менше 2 металевих стяжних болтів, установлених під східцями.

Розсувні драбини стрем'янки повинні бути обладнані пристроями, що виключають можливість їх самовільного здвину. Загальна довжина драбини не повинна перевищувати 5 м.

3.7.Застосування драбин, збитих на цвяхах, без урізання сходин в тятиви, не допускається. Забороняється робота стоячи з ящиків і інших сторонніх предметів.

3.8.При переносі товарів в жорсткій тарі необхідно користуватися рукавичками.

3.9.Розкривання ящиків виконувати тільки з торцевого боку відповідним інструментом (цвяходерами, кліщами), при цьому цвяхи, що стирчать, виривати, металеву оббивку загинати всередину ящика. Забороняється залишати в порожній тарі бите скло.

31.10. Бочки необхідно розкривати тільки обозниками. Забороняється збивати обручі і вибивати дно бочок за допомогою сокири, лома і інших випадкових речей.

3.11. Перенос гострих, ріжучих, колючих інструментів виконувати з чохлах, піхвах. Зберігати в пеналах.

3.12. При перевірці електротоварів, радіотоварів, використовуючи електровимірювальні або випробувальні прилади необхідно слідкувати за тим, щоб дріт був ізольований. Забороняється залишати електроприлади під напругою.

Продавці повинні пройти навчання по правилам безпечного користування електроприладами.

3.13. При різанні тканин необхідно користуватися ножицями з ізольованими ручками.

3.14. У робочий час завантаження товарів та вивантаження тари має здійснюватись шляхами, не зв'язаними з евакуаційними виходами для покупців з торгових залів,

3.15. Кравецькі ножиці для різання сукняних тканин повинні бути легкими, добре наточеними, довжиною до 180 мм.

31.6 Продаж вогнепальної зброї, боєприпасів і піротехнічних виробів дозволяється виконувати в спеціалізованих магазинах тільки на верхніх поверхах.

3.17. Зберігати порох в магазинах можна тільки в спеціальній коморі з вогнестійкими стінами, стелею і без вікон.

3.18. Дозволяється держати в магазинах не більше як по одному ящику з димним і бездимним порохом, а також споруджених набоїв в кількості 15 тис. шт.

3.19. Викладувати порох разом із капсулами і набоями на прилавок можна тільки для передачі покупцеві.

3.20. Продаж пороху дозволяється тільки в заводській упаковці. Розкривати заводську упаковку ящиків з боєприпасами в приміщеннях складів забороняється.

3.21. В кожному торговому приміщенні повинно бути не менше двох шаф: одна - для зберігання пороху, інша - для зберігання капсулів і споряджених набоїв. Зберігати їх в одній шафі забороняється.

3.22. Забороняється прасувати одяг електропрасками безпосередньо в торгових залах та на складах (для цього повинно бути виділено спеціально обладнане приміщення).

3.23. В магазинах забороняється:

3.23.1. Проводити вогневі роботи під час перебування людей в торгових залах.

3.23.2. Розмішувати відділи і секції для продажу парфумерних товарів поблизу виходів і біля шляхів евакуації.

3.23.3. Зберігати одночасно в магазині більше 15 тис. аерозольних упаковок.

3.23.4. Викладати целулоїдні і інші пожежонебезпечні вироби у вітринах.

3.23.5. Складувати і зберігати товари в торгових залах магазинів з прилавками.

3.23.6. Розміщувати на шляхах евакуації і сходових клітках пункти по ремонту годинників, граверні та інші майстерні.

3.23.7. Розміщувати торгові автомати і торгувати товарами на площадці сходових кліток, в тамбурах і на інших шляхах евакуації.

3.24. В магазинах з великою кількістю покупців доставка товарів на робочі місця повинна бути здійснена до відкриття магазину.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Після закінчення роботи все обладнання повинно бути переведено в положення, яке виключає можливість його пуску сторонніми особами.

4.2. Прибрати сміття та відходи за межі магазину, привести в порядок робоче місце.

4.3. Зняти спецодяг, покласти його в відповідне місце.

4.4. Помити лице, руки з милом; при можливості прийняти душ.

4.5. Доповісти керівникові робіт про всі недоліки, які мали місце при виконанні робіт.

5. Вимоги безпеки в аварійній ситуації.

5.1. При виникненні аварії, або ситуації, яка може привести до аварії чи нещасного випадку (вихід з ладу обладнання; ураження електричним струмом, виявлення струму неметалевих частинах обладнання, відірвався заземлюючий привід та інше). Необхідно відключити обладнання від електромережі.

5.2. Огородити небезпечну зону та не допускати в неї сторонніх осіб.

5.3. Повідомити про те, що сталося керівника робіт.

5.4. Якщо є потерпілі подавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати «швидку допомогу».

5.5. Подання першої медичної допомоги.

5.5.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

5.5.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо свіжовипрасовану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шинкою; фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозріванні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.4. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, паром, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пузири, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.5. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в сугавах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. При виникненні пожежі приступити до її гасіння наявними засобами пожежегасіння та викликати пожежну частину.

5.7. Виконувати всі вказівки керівника робіт по усуненню наслідків аварійної ситуації.